

Hoofd

Hart

Handen

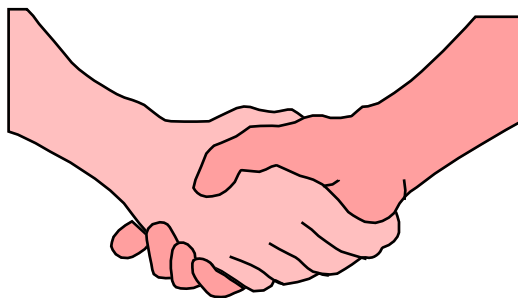
Pestprotocol basisschool De Sjofar

Dit PESTPROTOCOL wil ervoor zorgen dat:

Alle kinderen, zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Regels en afspraken zichtbaar worden. Hierdoor kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, willen we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de ouderraad en de medezeggenschapsraad onder-schrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

Inhoudsopgave:	Blz.
Wat verstaan wij onder pesten?	2
Uitgangspunten	2
Maatregelen om pesten te voorkomen	3
Aanpak van de ruzies en pestgedrag in 4 stappen	4
Consequenties	5
Begeleiding van de gepeste leerling	6
Begeleiding van de pester	6
Adviezen aan de ouders van onze school	7
Bijlagen:	8
• Regels die gelden in alle groepen	8
• Analyseformulier "pestgedrag"	9
• Pesten en plagen, waar zit het verschil?	10

Wat verstaan wij onder pesten?

Het verschijnsel pesten is een zondebokfenomeen. Dit houdt in dat leden van een groep om een bepaalde reden een soortgenoot mishandelen. Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een peestsituatie voortvloeien.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook door jongere en oudere kinderen wordt er gepest.

Het is goed om het onderwerp pesten regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het preventief kan werken.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassene en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen tegen gedragingen die de vastgestelde normen overschrijden.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Uitgangspunten

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daarom kiezen wij voor de volgende uitgangspunten:

- Pesten wordt gezien als probleem door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten bespreekbaar gemaakt met de kinderen, waarna met hen regels worden vastgesteld. Als het pesten optreedt, signaleren leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat en nemen duidelijk stelling.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De vertrouwenspersonen van stichting PCBO worden in de schoolgids vermeld.
- Op iedere school is een contactpersoon m.b.t. de klachtenregeling benoemd. Op onze school is dat Friega Adema.

Maatregelen om pesten te voorkomen

- Op school hebben wij een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. De SOEMO kaarten. Eens in de veertien dagen stellen wij een kaart aan de orde in elke groep.
- Wij gebruiken een leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling (VISEON van CITO) zodat wij tijdig kunnen signaleren welke kinderen op sociaal-emotioneel gebied hulp nodig hebben. Ook maken wij minimaal één keer per jaar een sociogram van de groep. Hiermee maken wij de sociale verhoudingen in de groep duidelijk en kunnen we kijken welke kinderen, risico-kinderen zijn.
- Voor schooltijd en in de pauzes is er voldoende toezicht op het plein. Er zijn regels voor het spelen op het plein en op het veld.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of te voorkomen, is het afspreken van regels voor de leerlingen. In de **bijlagen** op pagina 8 staan deze regels vermeld. We bieden alle regels aan (bij het begin van het schooljaar) en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in 4 stappen

STAP 1:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij: er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Het kan ook zijn dat een leerkracht ziet dat een kind gepest wordt. Hij / zij gaat dan direct naar stap 3.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie of pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling in tegen dat gedrag en houdt een gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/ pester in de "Dit-kan-niet" map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht besteedt altijd aandacht aan de leerling die gepest wordt en de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- De leerling maakt een keuze uit een literatuurlijst van kinderboeken waarin het thema pestgedrag centraal staat. Hij/zij maakt een boekverslag van het gelezen boek en houdt een boekbespreking voor de groep
- Het kijken met de hele groep naar een tv-uitzending, film die over pesten gaat
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. In deze fase moet de leerling / het pestgedrag ook in een bouwoverleg of teamvergadering worden besproken. (Ouders kunnen ook al tijdens fase 1 geïnformeerd worden over het gedrag van hun kind.)

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. (Zie ook begeleiding van gepeste leerling)

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

FASE 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. (Procedure, zie schoolgids)

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenkenhouding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen(Brede school of PCBO) ; Jeugdgezondheidszorg; Schoolmaatschappelijk werk; Huisarts; GGD

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlagen

Regels die gelden in alle groepen (staan ook in de schoolgids)

1. Iedereen mag er zijn. Ik discrimineer iemand anders niet op grond van zijn/haar afkomst, taal, uiterlijk of mening.
2. Ik sluit niemand buiten. Iedereen mag , als het kan, meedoen maar moet dan ook echt “mee”doen.
3. Ik noem een ander bij de voornaam en scheld niet. Ook roddel ik niet over een ander. Ik denk en praat positief over anderen en blijf eerlijk in mijn reactie.
4. Als er gepest wordt **moet** ik het zeggen tegen de leerkracht.
5. Als er iemand aan het woord is, luister ik en wacht ik op mijn beurt.
6. Als er ruzie is, probeer ik er samen met de ander uit te komen. Als dit niet lukt, ga ik naar de leerkracht. Ik los het niet op met handen en voeten.
7. Als iemand mij vraagt om te helpen, kan ik zelf het beste kiezen of ik dat kan doen. Ik dring mijn hulp niet op maar kan wel hulp aanbieden.
8. Ik raak een ander alleen aan als hij/zij dat goed vindt. Ik schop en sla niet; ik duw en trek ook niet aan een ander.
9. Ik ben zuinig op mijn eigen spullen en op de spullen van een ander (ook die van school). Ik verniel niets en pak niets weg.
10. Bij het opruimen zorg ik niet alleen voor mijn eigen spullen, maar ik ben samen met anderen verantwoordelijk voor dingen die we met elkaar gebruiken. Ik laat geen “troep” slingeren.
11. Als ik iets verkeerd gedaan heb zal ik dat erkennen.
12. Als iemand mij iets aangedaan heeft, zal ik het eerlijk zeggen. Als hij/zij spijt heeft, maken we een nieuwe start. Dingen moeten kunnen worden vergeven en vergeten.
13. Nieuwe kinderen wil ik samen met de andere kinderen uit mijn groep goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.

Deze regels gelden op school en op het plein

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Het verdient aanbeveling voor de hogere groepen om in de groepsregels iets op te nemen over digitaal pesten.

Analyseformulier 'pestgedrag'

LEERLINGGROEP:	DATUM:
NAAM LEERLING (de pester):	
NAAM/NAMEN OVERIGE BETROKKENE(N): (gepeste, meeloper(s))	
KORTE BESCHRIJVING VAN DE PESTSITUATIE:	
ONDERNOMEN STAPPEN (gesprek pester + gepeste, etc.):	
GEMAAKTE AFSPRAKEN:	

Pesten en plagen, waar zit het verschil?

Plagen	Pesten
Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.	Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk.	Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).
Speelt zich af tussen 'gelijken' ('Twee honden vechten om hetzelfde been').	Ongelijke strijd. De onmachtsgedvoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pestkop.
Is meestal te verdragen of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn. Meestal één tegen één.	De pestkop heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Meestal een groep (pestkop en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
Wie wie plaagt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
GEVOLGEN	GEVOLGEN
'Schaafwond' of korte draaglijke pijn (hoort bij het spel).	Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
De vroegere relaties worden vlug weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd. Men blijft opgenomen in de groep.	Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam. Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'bij de groep te horen' wordt niet voldaan.

<p>De groep lijdt er niet echt onder.</p>	<p>De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig, en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.</p>
---	--